

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20 kr., za pol leta 2 fl. 10 kr., za četert leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 3. julija 1861.

Sopet je svetla zvezda ugasnila na slovanskem nebu.

Pavel Jožef Šafařík,

doktor modroslovja, vitez c. kr. reda Franc-Jožefovega, pruskega reda „za zasluge“ in ruskega sv. Ane v brilantih, ud c. k. znanstvene akademije na Dunaji in mnogih učenih družtev slovanskih in nemških, bivši bibliotekar c. k. vseučiliščne knjižnice v Pragi, najslavnejši sin matere Slave, ki je kakor nov Kolumb preiskaval slovanske zemlje in narode, z redko ostroumnostjo in neumornim svojim trudom svetu odkril stare svetinje slovanskega naroda, rojen v vasi Kobelařovem na gornjem Ogerskem 13. maja 1795, je v Pragi, slavljen od celega izobraženega sveta, umrl 26. junija 1861.

Večen mu spomin!

Kosti množijo redivnost zemlje.

Že dolgo je kmeteravcem v mnogih deželah znano, da so kosti kaj dober gnoj. Škoda, da naši gospodarji še te dobrote ne cenijo, kakor bi imeli! Nadjamo se pa, da se bo v prihodnje bolje godilo. Zato obrnemo pozornost naših gospodarjev na to, kar je pisal nedavnej časnik vitemberski „Wochenblatt für Land- und Forstwirtschaft“, kateri uči, kako se more koščena moka porabiti, da nam največ koristi, kar se iz naslednje skušnje zvéda:

Na dveh enako velikih in enako obdelanih njivah, od katerih je bila vsaka po 28 štirjaških sežnjev velika, so se napravile skušnje.

Na prvo njivo, ktera je bila z jarinim žitom obsejana, se je potreslo 6 funtov koščene moke in vse skupaj zavleklo z brano; na

drugi njivi je bilo tudi jarino žito posejano, ktera pa ni bila s kostmi pognojena.

Obnesle ste se te njivi po natančnem zapisu tako-le:

Na prvi njivi se je pridelalo 96½ funtov slame (na celem oralu bi se je bilo pridelalo po tem takem 5421 funtov), žita se je pridelalo 11½ avstrijskih maselnov, kar bi bilo dalo na celem oralu 42 avstrijskih vagánov.

Na drugi se je pridelalo le 59½ funtov slame (tedaj bi je bilo na oralu le 3428 funtov), 9½ maselnov pa žita, kar bi bilo na celem oralu zneslo 34 avstrijskih vagánov.

Koščenega gnoja, da se en oral (joh) rali pognoji, bi bilo 3 cente in pol zadosti, zakaj skušnja je učila, da 12 funtov kosti na ravno tolikšni njivi ni dosti več zdalo.

Razloček med prvo in drugo njivo je bil tedaj tolikšen, da moremo reči, da na oralu njive s koščeno moko pognojene se najmanj za 7 vagánov žita, slame pa 18 centov več pridelalo.

Te popolnoma zanesljive skušnje, s kostmi gnojiti, so me napravile, da sem začel več skušati. Nekega majhnega kraja, ki je bil za ozimino posetev odločen, nisem mogel

zastran slabega vremena pretečeno jesen o pravem času obsejati, ki sem ga pa še le 4 dni pred vsemi Svetmi, ko se je zemlja osušila, s pšenico obsejal. Pol orala sem dal koj po pšenični setvi z enim centom koščene moke potrositi in povleči, da bi zvedil, ali bo setev tudi po omenjenem gnoji hitreje rasla ali ne. O vseh Svetih je zopet mraz nastopil; toda ko sem se na njivo podal, da bi vidil, ali je pšenici v kali mraz veliko škodoval, sem se kmali prepričal, da s koščeno moko podorano seme prav verlo kali in se očitvidno razraša. 7. dan listopada že jame talo zemljo sneg pokrivati, kateri pa ni oblezal, ampak je kmali skopnil, kar je posetvi prav dobro djalo. 18. dan omenjenega mesca je zopet na debelo snega na tale tla padlo, in tako sem mislil, da se bo žito pod snegom dobro obdržalo. In res se nisem goljufal; koščena moka se je na vsako stran skazala silno koristna: v jeseni se žito hitreje in krepkeje ukorenini in pridelek je drugo leto dosti bogatejši.“

Mögling.

Naj bi bile te skušnje našim gospodarjem kazalo, da se saj zavémo, da so kosti kaj dober gnoj.

Z veseljem smo tedaj slišali, da slavni predsednik naše kmetijske družbe gosp. Fid. Terpinc, ki se nevtrudljivo poganja za napredek kmetijstva in obertnijstva, misli poleg Ljublanice na cesti v Selo pod Ljubljano napraviti mlin, v katerem se bodo kosti mlele za poljski gnoj.

Gospodarske skušnje.

(Zgodnji in pozni krompir). Ako želiš pozni krompir zgodaj pridelati, delaj tako-le: Izkopaj pozno zreli krompir in pusti ga kakih 14 dni na soncu, da ga vsaki dan obsije. Od sonca dobi krompir zeleno barvo, in to je vse, kar moreš storiti. Ta krompir shrani čez zimo v kakem zračnem kraju in spomladi ga posadi z godnjim vred, in vidil boš, da ti bo za 6 ali 7 nedelj popred dozorel, kakor poprejšnje leto. Tako ravnajo s krompirjem na Rusovskem. (Akacija gorsko drevo). V goratih krajih so